

STARTNOTITIE WERKGROEP “IN GESPREK MET DE RAAD”

Aanleiding

In het bestuurskrachtonderzoek staat onder meer de aanbeveling “Het herdefiniëren van de verbinding met de lokale samenleving”. Deze aanbeveling richt zich niet alleen op het college en de ambtelijke organisatie, maar ook op de gemeenteraad. Raadsleden en fracties geven ieder op hun eigen manier invulling aan hun rol als volksvertegenwoordiger, waarbij men (veel) contacten buiten heeft. Het is daarnaast krachtig als de raad gezamenlijk een sterkere rol naar buiten vervult en de burger¹ meer betreft bij de besluitvorming, de totstandkoming daarvan en het achteraf uitleggen waarom bepaalde besluiten zijn genomen.

We zijn gestart met als titel “Raadswerkgroep: de raad naar buiten” inmiddels met als titel “Raadswerkgroep: in gesprek met de raad”.

Doel

Burgers meer betrekken heeft tot doel:

- De kwaliteit van beleid en de uitvoering daarvan verbeteren;
- De kwaliteit van de besluitvorming verbeteren;
- De zichtbaarheid van de raad vergroten;
- Draagvlak creëren waarbij we ons moeten realiseren dat daarbij niet altijd bereikt wordt dat er (volledig) draagvlak bestaat voor een genomen besluit.

Aanpak

Om te komen tot een aanpak die door de raad gedragen wordt, moet antwoord worden gegeven op een aantal vragen:

1. Welke onderwerpen lenen zich om het gesprek met buiten te voeren?
2. In welke fase van beleidsvorming betrekken we burgers (van de start van een project of beleidsthema tot aan de besluitvorming)? En welke relatie heeft dit tot de stappen die het college zet?
3. Welke rol hebben burgers in het proces: van informeren, raadplegen en adviseren tot samen creëren en (meebeslissen)?
4. Wie agendeert de onderwerpen waarmee de raad bijeenkomsten met burgers organiseert?
5. Gaan we dit altijd op dezelfde wijze organiseren of verschilt de aanpak per onderwerp en op welke wijze gaat de raad organiseren dat men meer naar buiten gaat?

¹ Het begrip burger wordt ruim opgevat. Het kan gaan om individuele burgers, groepen van burgers, verenigingen en/of ondernemers

Ad. 1 Onderwerpen?

De werkgroep is van mening dat er veel onderwerpen zich lenen (maar niet alle) om daar als raad gezamenlijk met buiten het gesprek over te voeren. Het is vooraf moeilijk aan te geven welke onderwerpen zich hier goed voor lenen en welke minder. Het moet hierbij gaan om onderwerpen die impact hebben voor de burgers en die kern-overstijgend zijn.

Als voorbeeld is genoemd het accommodatiebeleid. De werkgroep vindt het een gemis dat er geen lange-termijnagenda bestaat. Deze zou als input kunnen dienen om te bepalen welke onderwerpen zich lenen om daar als raad mee naar buiten te gaan.

Ad. 2 Fase van beleid?

Ook hier is geen eenduidig antwoord te geven. Voor een aantal onderwerpen is het aan te bevelen om als raad vooraan in het proces het gesprek met buiten te voeren. Voorwaarde hierbij is wel dat er enig houvast en/of leidraad is. We moeten voorkomen dat het gesprek met buiten wordt gevoerd, zonder dat er enige basis ligt om het gesprek te voeren.

Voor een aantal onderwerpen kan het nuttig zijn om het gesprek te voeren in de fase dat er al een raadsvoorstel ligt. Daarbij geldt dat het gesprek met de raad gevoerd moet worden in de beeldvormende fase, zodat de uitwisseling bijdraagt aan de beeldvorming door de raad(sleden). “burgers kom ons het beeld brengen” wat ons kan helpen in de uiteindelijke besluitvorming.

Ad.3 Rol burgers?

De werkgroep heeft hierin duidelijk aangegeven dat men streeft naar bijeenkomsten met een informeel karakter op een externe locatie wat de gelijkwaardigheid van partners versterkt. De rol is afhankelijk van het onderwerp voornamelijk informeren, raadplegen en adviseren. De werkgroep heeft gevraagd om hierbij naar verschillende mogelijkheden voor de burgers te kijken (bijv. input leveren via app).

Ad. 4 Wie agendeert?

De werkgroep is van mening dat de agendacommissie bepaalt voor welke onderwerpen en bijeenkomsten we buiten op locatie avonden voor de raad organiseren. Daar moet de regie liggen.

Ad 5. Hoe organiseren?

Gelet op bovenstaande is er geen standaard aanpak. Er moeten keuzes gemaakt in de onderwerpen en afhankelijk daarvan de rol van de burger. De suggestie is gedaan om te kijken naar de gemeente Den Bosch die bijeenkomsten organiseren met de titel “Informeren en ontmoeten”. De werkgroep heeft geadviseerd om naast de bestaande cyclus (ook als deze in de toekomst wijzigt) vooralsnog te starten om tweemaal per jaar een bijeenkomst op locatie te houden gericht op “De raad naar Buiten”.

Aanbevelingen en voorstel vanuit de werkgroep

Aanbevelingen

1. De werkgroep adviseert dat een Lange Termijnagenda nodig is om planningen te maken welke onderwerpen zich lenen voor een breder gesprek met de burger.
2. In de oriëntatie is door de werkgroep ook gekeken naar het inspreken van burgers. Dit is een instrument dat in de toekomst zeker moet blijven bestaan, maar hierbij heeft de werkgroep wel het advies dat dit instrument op het juiste moment ingezet wordt. Op dit moment is er inspreekrecht bij commissievergaderingen. Dat is het moment dat er een concreet voorstel ligt, fracties al overleg hebben gehad en naast de beeldvorming (welke vragen zijn al gesteld en beantwoord en welke vragen komen nog aan de orde in de commissievergadering) al een mening hebben gevormd over het voorstel. De reactie van de inspreker komt daarmee in een late fase en zou idealiter met de raad gedeeld moeten worden op het moment dat er nog beeldvormend gesproken wordt over een voorstel. Daarom gaat de voorkeur van de werkgroep uit om de bijeenkomsten van de raad (informatieavonden, commissievergaderingen en raadsvergaderingen) meer in de lijn te brengen in de route van beeldvormend, oordeelsvormend en besluitvormend. De inspreker moet in de beeldvormende fase zijn inbreng kunnen hebben. De griffier wordt gevraagd om de agendacommissie een vergaderschema voor 2026 voor te leggen waar ruimte zit tussen de beeldvorming en oordeelsvorming.

Voorstel

Omdat we nu nog niet eenduidig de onderwerpen kunnen bespreken en we nog in de fase zitten dat we dit willen ontwikkelen is het voorstel als volgt:

We starten dit jaar als pilot met een tweetal verschillende bijeenkomsten buiten het gemeentehuis.

1. We organiseren een bijeenkomst op locatie, waarvoor burgers worden uitgenodigd. Omdat het plan van aanpak voor het sportaccommodatiebeleid voorzien is om te behandelen in september is het voorstel om dat als onderwerp te behandelen in een pilot: In gesprek met de raad. Deze bijeenkomst kan gecombineerd worden met een rondje langs enkele sportaccommodaties waarbij burgers wordt gevraagd om aan te sluiten en input te leveren. Dit betreft een voorstel waarbij de raad burgers uitnodigt voor een onderwerp dat door de raad is aangedragen. Het heeft de voorkeur om dit op een zaterdag te plannen.
2. Daarnaast organiseren we één bijeenkomst op locatie waarbij we burgers vragen om onderwerpen aan te dragen (zie bijgevoegde concept-uitnodiging). De agendacommissie maakt een keuze uit aangemelde onderwerpen.

Voor beide bijeenkomsten geldt dat we dit als een pilot organiseren. In de agendacommissie organiseren we een kleine werkgroep van raadsleden die dit evalueert (kunnen de huidige werkgroep-leden zijn, maar ook anderen). Zij verzorgen een evaluatie en leggen dit terug in de agendacommissie (met een advies). Dit is input om te bepalen hoe we in de toekomst omgaan met “In Gesprek met De Raad”. Verder adviseert de werkgroep om de bijeenkomsten zo te plannen dat meerdere kernen worden aangedaan.

Planning

Oorspronkelijk had de werkgroep een planning liggen, waarbij de tweede bijeenkomst in het laatste kwartaal van 2025 wordt georganiseerd. Omdat we hier actief burgers voor uitnodigen, bestaat het risico dat dit teveel gekoppeld wordt (door burgers en/of eigen fracties) aan de naderende verkiezingen. Daarmee zou het uiteindelijke doel van de pilot te beladen worden. Daarom stelt de werkgroep voor om deze tweede bijeenkomst direct na de verkiezingen in het tweede kwartaal van 2026 te organiseren.

Datum	Omschrijving	Wie
Mei 2025	Voorleggen van deze notitie aan de agendacommissie met als doel: inhoudelijk bespreken en concrete uitwerking vaststellen	Griffie Agendacommissie
Juli/augustus 2025	Voorbereiden eerste bijeenkomst	Griffie i.o.m. de organisatie
September 2025	Eerste bijeenkomst op locatie In Gesprek met De Raad	Griffie i.o.m. de organisatie Raadsleden Burgers
April 2026	Burgers vragen om onderwerpen aan te dragen	Griffie i.o.m. Communicatie
Mei 2026	Adviseren welke onderwerpen zich hiervoor lenen	Griffie i.o.m. de organisatie
Mei 2026	Agendacommissie maakt een keuze voor te behandelen onderwerpen en kiest een evaluatiegroep	Agendacommissie
Mei/juni 2026	Griffie bereidt de bijeenkomst voor	Griffie i.o.m. organisatie
Juni 2026	Tweede bijeenkomst op locatie In Gesprek met de Raad	

Noot: in de agendacommissie is afgesproken om deze aanbevelingen mee te nemen naar de nieuwe bestuursperiode. Om in het najaar van 2025 te starten met de eerste bijeenkomsten, zou te veel lijken op activiteiten in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen.